

Organizacija međunarodnih natjecanja – 61. Svjetsko prvenstvo u lovu ribe udicom na plovak Prelog 2014

The International Championships Organisation - The 61st World Championship in Fishing, Prelog 2014

Nenad Igrac
Dr. Dominika Premuša 20, 40323 Prelog
igrec.nenad@gmail.com

Sažetak: Organizacija međunarodnih natjecanja podrazumijeva poštivanje određenih zakona i pravila, od strane organizatora i sudionika natjecanja. Organizator je u Republici Hrvatskoj obvezan natjecanje organizirati u skladu s postojećim zakonima Republike Hrvatske. Organizacija 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak definirana je nizom zakona poput Zakona o sportu, Zakona o javnom okupljanju i Zakona o strancima kao i podzakonskih akata proizašli iz tih zakona. Zbog posebnosti športskog ribolova koji nije samo sportska disciplina već i gospodarska grana, organizacija svjetskog prvenstva u športskom ribolovu definirana je i kroz Zakon o slatkovodnom ribarstvu koji jasno propisuje obveze organizatora natjecanja te govori o ulozi Hrvatskog športsko ribolovnog saveza i Hrvatskog olimpijskog odbora u organizaciji međunarodnih natjecanja.

Ključne riječi: međunarodna natjecanja, organizator, športski ribolov, Zakon o slatkovodnom ribarstvu

Abstract: The International Competition Organisation has a set of rules by which both the participants and the organisers must be abided. The organiser that is based in The Republic of Croatia, is expected to adhere to the existing laws in the country as applicable. The Organisation for the 61st World Championship in Fishing is defined by numerous laws such the Law of Sport, The Law on Public Gathering, The Law on Foreign Nationals and any other legislation that has since been enacted as a consequence of all the aforementioned laws. The Sport Fishing is multi-faceted in the sense that it is not merely a discipline confined to sports,

because of its specific nature, it also carries an economic feature by virtue of it being another branch of the economy. World Championship in Sport Fishing is governed by Freshwater Fishing Laws which make amply clear the responsibilities of the organisers; it also provides information on the role played by the Croatian Sport Fishing Organisation and the Croatian Olympic Committee in International Championships.

Key words: *International Championships, Organiser, Sport Fishing, Freshwater Fishing Laws*

1. Uvod

Još od davnina čovjek je imao potrebu za pokazivanjem svojih vještina te se volio nametati s drugim pojedincima ili grupama, stoga je organizirao javne sportske manifestacije. U ovom radu će se prikazati kako i koji zakonski i podzakonski akti reguliraju organizaciju međunarodnih sportskih natjecanja u Republici Hrvatskoj, a zbog specifičnosti same organizacije kao primjer je uzeta organizacija 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak koje se odvijalo u Prelogu 2014. godine.

Rad se sastoji od četiri cjeline. Prva cjelina govori o pravnim izvorima u Republici Hrvatskoj kojima je regulirano održavanje međunarodne sportske manifestacije. Druga cjelina navodi koji su to organizacijski oblici udruživanja športsko ribolovnih društava u Republici Hrvatskoj i njihovo povezivanje u međunarodne sportske asocijacije. U trećoj cjelini opisani su postupci organizatora kod organizacije svjetskog ribolovnog prvenstva te koje mjere i radnje isti treba poduzeti kako bi došlo do realizacije istog natjecanja.

Mjere nadzora javne manifestacije opisane su u četvrtoj cjelini, a govore o potrebi provođenja mjera održavanja reda i mira na prostoru održavanja međunarodne javne manifestacije kao i sudionike koji su ih dužni provoditi. Cilj ovog rada je prikazati koje su to posebnosti organizacije svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak s obzirom na pravne izvore koji definiraju održavanje takovog sportskog natjecanja u Republici Hrvatskoj.

2. Hrvatski pravni izvori

Organizacija sportskog natjecanja u Republici Hrvatskoj poput 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak definirana je zakonskim i podzakonskim aktima. Vidljivo je da

ovu sportsku djelatnost, za razliku od većine drugih sportova, definira i niz dodatnih zakonskih te podzakonskih akata, čiji pregled slijedi u nastavku.

2.1. Zakon o sportu

Sportska djelatnost je djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i definirana je Zakonom o sportu (NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14). Zakonom o sportu se uređuje sustav sporta i sportske djelatnosti, stručni poslovi u sportu, sportska natjecanja, financiranje sporta i nadzor. Zakon navodi koje su to osobe u sustavu sporta, pa navodi da su to sportaši, treneri, osobe osposobljene za rad u sportu, sportski suci, sportski delegati, sportski povjerenici i menadžeri u sportu, kao i pravne osobe u sustavu sporta udruge, trgovačka društva i ustanove. Sportaš je dakle osoba koja se priprema i sudjeluje na sportskim natjecanjima. Zakon o sportu također definira oblike udruživanja sportskih udruga u saveze i zajednice.

2.2. Zakon o udrugama

Dok Zakon o sportu samo definira da su osobe u sustavu sporta udruge, njihovo osnivanje, pravni položaj, djelovanje, registraciju, financiranje, imovinu, odgovornost, statusne promjene, nadzor i prestanak postojanja uređuje Zakon o udrugama (NN 74/14). Zakon o udrugama propisuje da udruhu ili u našem slučaju športsko ribolovno društvo mogu osnivati najmanje tri osnivača koji moraju biti poslovno sposobne fizičke osobe, društvo mora imati Statut i osobu za zastupanje društva, te mora biti upisana u registar udruga koji se vodi pri uredima državne uprave u županiji.

2.3. Zakon o slatkovodnom ribarstvu

Za razliku od većine ostalih sportskih djelatnosti, športski ribolov reguliran je i posebnim zakonskim propisima, odnosno Zakonom o slatkovodnom ribarstvu. Zakon o slatkovodnom ribarstvu (NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14) u trećoj glavi govori tko su osobe koje mogu loviti ribu u ribolovnim vodama te navodi da su to ribiči koji imaju položen ispit i dozvolu za lov ribe u športskom ribolovu. Spominje i ovlasti Hrvatskog športsko ribolovnog saveza, kao i način obavljanja športskog ribolova, vrstu i količinu ribolovnih alata, opreme i

mamaca koje ribič smije koristiti te postupanje s ulovljenom ribom, kao i način organizacije natjecanja u športskom ribolovu.

2.4. Zakon o javnom okupljanju

Zakon o javnom okupljanju (NN 128/99, 150/05, 82/11, 78/12) u trećoj glavi propisuje postupke kod organizacije javne priredbe u što se ubraja i organizacija svjetskog ribolovnog prvenstva. Zakonodavac je ovim zakonom jasno propisao da je organizator javne priredbe fizička ili pravna osoba koja prijavljuje javno okupljanje, što je dužna učiniti najmanje sedam dana prije početka održavanje manifestacije nadležnoj policijskoj upravi. Organizatoru se tim zakonom daju određene dužnosti i ovlasti, kao i odgovornost za eventualno nastalu štetu prouzročenu održavanjem javne manifestacije.

2.5. Zakon o strancima

Organizacija svjetskog ribolovnog prvenstva uključuje sudjelovanje stranih državljana na teritoriju države organizatora, stoga je njihov status za vrijeme boravka u državi organizatora reguliran posebnim zakonom. U Republici Hrvatskoj uvjeti ulaska, boravka stranaca propisani su Zakonom o strancima (NN 130/11, 74/13). Zakon tretira kao stranca svaku onu osobu koja nije hrvatski državljanin. Zakon također definira putne isprave s kojima stranac može ulaziti u Republiku Hrvatsku, kao i potrebu za izdavanje vize radi boravka na teritoriju Republike Hrvatske za one strance koji dolaze iz država koje s Republikom Hrvatskom nemaju potpisane međudržavne sporazume o ukidanju viznog režima. Za izdavanje viza strancima nadležno je ministarstvo u čijem su djelokrugu vanjski poslovi putem svojih diplomatskih i konzularnih predstavništva. Viza se unosi na putnu ispravu u obliku naljepnice.

2.6. Podzakonski akti

Sukladno Zakonu o slatkovodnom ribarstvu (NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14, čl. 24) ministar zadužen za poslove vodnog gospodarstva donosi Pravilnik o športskom ribolovu u slatkovodnom ribarstvu, kojim se pobliže propisuje i program za polaganje ribičkog ispita, kao i vrste i količine ribolovnog alata, opreme i mamaca u športskom ribolovu. Slijedi pregled

pravilnika koje donosi Upravni odbor Hrvatskog športsko ribolovnog saveza sukladno Statutu (čl. 30), a odnose se na organizaciju svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak.

Pravilnikom o organizaciji velikih športsko ribolovnih priredbi u Republici Hrvatskoj (2010.) utvrđuje se postupak za podnošenje kandidature i uvjeti za preuzimanje organizacije i održavanje međunarodnih športsko ribolovnih priredbi u Republici Hrvatskoj.

Pravilnikom o natjecanjima u disciplini Lov ribe udicom na plovak (2012.) pobliže se uređuju tehnički propisi za izvođenje športsko ribolovnih natjecanja u disciplini Lov ribe udicom na plovak, a koja se održavaju u Republici Hrvatskoj. Pravilnik navodi da športsko ribolovna natjecanja mogu biti pojedinačna, ekipna i mješovita, koja se pak dijele na međunarodna i službena natjecanja Hrvatskog športsko ribolovnog saveza. U ovom radu naglasak je stavljen na međunarodna natjecanja koja se održavaju prema pravilima Federacije za ribolov na slatkim vodama, s kojima su usuglašeni i pravilnici Hrvatskog športsko ribolovnog saveza. Uz opće odredbe Pravilnikom su propisani tehnički uvjeti za provođenje natjecanja koji obuhvaćaju zadaće kapetana natjecateljske ekipe i žirija natjecanja, pripreme za natjecanje, sam tijek provođenja natjecanja, vaganje ulova i poredak ekipa i natjecatelja kojeg određuje vrhovni sudac uz nazočnost delegata, tajnika i predstavnika organizatora a upisuje ga u dnevnik natjecanja. Ovim Pravilnikom također su propisane i disciplinske mjere od reklamacije, stegovne prijave i izricanja sankcija.

Pravilnik o registraciji sudionika u natjecanju Hrvatskog športsko ribolovnog saveza (2011.) uređuje način registracije sudionika u natjecanju, način prijelaza natjecatelja iz jednog športsko ribolovnog društva u drugo, pravo nastupa sudionika u natjecanjima te način vođenja evidencija sudionika u natjecanju. Prema tom Pravilniku sudionici u natjecanju u športskom ribolovu su natjecatelji i suci. Oni, da bi mogli sudjelovati u športsko ribolovnom natjecanju, moraju biti registrirani u ribolovnom savezu te moraju zadovoljiti opće uvjete: posjedovati natjecateljsku odnosno sudačku iskaznicu, člansku kartu Hrvatskog športsko ribolovnog saveza, državnu dozvolu za tekuću kalendarsku godinu i pozitivnu potvrdu o općoj zdravstvenoj sposobnosti.

Pravilnik o reprezentacijama Hrvatskog športsko ribolovnog saveza (2011.), regulira način izbora reprezentacije Hrvatske, imenovanje vodstva reprezentacije, obveze njenih članova, financiranje te opisuje službenu odjeću reprezentacije. Svaki član reprezentacije je dužan svoj reprezentativni status u protekloj godini potvrditi kroz kategorizaciju sportaša pri Hrvatskom olimpijskom odboru. Pravilnik propisuje i koje su obveze trenera reprezentacije.

3. Organizacijski oblici športsko ribolovnih društava

Sportska društva u Republici Hrvatskoj mogu se udruživati u više ustrojstvene oblike poput sportskih saveza, nacionalnog sportskog saveza, sportske zajednice i Hrvatskog olimpijskog odbora (Zakon o sportu, NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14. glava V.).

Sportski savez čine tri sportska društva koja obavljaju istu sportsku djelatnost, te se može osnivati samo jedan sportski savez za jedan sport. Članovi nacionalnog sportskog saveza mogu biti sportski savezi i sportska društva te udruge sportskih djelatnika i sportaša istog sporta.

Radi ostvarivanja zajedničkih interesa u sportu, na području jedinica lokalne i područne samouprave i Grada Zagreba osnivaju se sportske zajednice.

Kao krovna organizacija sporta u Republici Hrvatskoj a radi stvaranja uvjeta za nesmetan razvoj sporta i olimpijskog pokreta osnovan je Hrvatski olimpijski odbor (Zakon o sportu, NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14, čl. 49). Hrvatski olimpijski odbor je najviša nevladina nacionalna sportska udruga i u svom djelovanju je samostalan. Hrvatski olimpijski odbor propisuje načela i osnovne elemente sustava sportskih natjecanja u Republici Hrvatskoj te uvjete sudjelovanja hrvatskih sportaša i sportskih klubova na međunarodnim sportskim natjecanjima.

Način udruživanja športsko ribolovnih društava nije definiran samo Zakonom o sportu već i Zakonom o slatkovodnom ribarstvu (NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14, čl. 18 i 19) koji propisuje da je krovna organizacija športskog ribolova u Republici Hrvatskoj, Hrvatski športsko ribolovni savez.

Zakon o udrugama također govori da se udruge, u što svakako spadaju i športsko ribolovna društva, mogu spajati u više ustrojstvene oblike, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini sukladno zakonu i statutu društva.

Sukladno zakonskim obilježjima koja definiraju osnivanje športsko ribolovnih društava i njihovo udruživanje, radi boljeg poznavanja materije, napraviti će se kronološki prikaz organizacijskih oblika udruživanja športsko ribolovnih društava na primjeru Športsko ribolovnog društva Glavatica Prelog kao organizatora svjetskog prvenstva. Športsko ribolovno društvo Glavatica Prelog osnovano je 1912. godine, svoj prvi Statut donijelo je 08. veljače iste godine prvotno pod nazivom „Preloško ribolovno društvo“ i od tada okuplja mnogobrojne članove zaljubljenike u športski ribolov (Betina i sur., 2013.).

Športsko ribolovno društvo Glavatica Prelog udruženo je u Savez športskih ribolovnih društava Međimurske županije te u Hrvatski športsko ribolovni savez, kao udruhu svih

športskih ribolovaca Republike Hrvatske, koji je na sjednici održanoj 1991. godine u Mađarskoj prihvaćen u članstvo Federacija za ribolov na slatkim vodama (fran. *FEDERATION INTERNATIONALE DE LA PECHE SPORTIVE EN EAU DUCÉ*), odnosno Konfederaciju za športski ribolov (fran. *CONFEDERATION INTERNATIONALE DE LA PECHE SPORTIVE*) koju čine nacionalni savezi iz više od 55 država s 50 milijuna članova.

Takav organizacijski oblik i pravila koja iz njega proizlaze svakako su bili temelj za uspješnu organizaciju 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak u Gradu Prelogu 2014. godine.

4. Postupci organizatora

Za realizaciju ideje o organizaciji svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak Športsko ribolovno društvo Glavatica Prelog, kao neposredni organizator trebalo je takvu ideju prihvatiti odlukom nadležnog tijela društva sukladno Pravilniku o organizaciji velikih športsko ribolovnih priredbi u Republici Hrvatskoj (2010., čl. 2, 3, 4, 5, 6 i 7) kojeg donosi Hrvatski športsko ribolovni savez. Zatim se u organizaciju uključio i Savez športskih ribolovnih društava Međimurske županije, koji je od Grada Preloga i Međimurske županije na čijem se području odvijala manifestacija ishodio pozitivnu odluku i pismenu potvrdu o načinu pomaganja i uključenosti u organizaciju tog natjecanja. Nakon pribavljanja potvrde organizator je, sukladno Pravilniku o organizaciji velikih športsko ribolovnih priredbi u Republici Hrvatskoj, izradio elaborat o materijalno tehničkim, financijskim i stručno kadrovskim elementima za natjecanje. Istu dokumentaciju je organizator proslijedio Hrvatskom športsko ribolovnom savezu. Zadaća Hrvatskog športsko ribolovnog saveza je donijeti odluku ispunjenosti uvjeta za održavanje natjecanja.

Po zaprimljenom zahtjevu i na osnovu pozitivne ocjene Hrvatskog športsko ribolovnog saveza, Hrvatski olimpijski odbor daje suglasnost za održavanje 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak u Gradu Prelogu 2014. godine.

Po primitku pozitivnog odgovora od Vlade Republike Hrvatske, Hrvatski športsko ribolovni savez potpisuje s Gradom Prelogom kao gradom domaćinom ugovor o organizaciji 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak kojim se definiraju prava i obveze ugovornih strana.

Nakon što su ispunjeni svi uvjeti za održavanje 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak propisani pravilima u Republici Hrvatskoj, Hrvatski športsko ribolovni savez podnosi kandidaturu Federaciji za ribolov na slatkim vodama, koja je među više pristiglih

kandidatura izabrala upravo kandidaturu Hrvatskog športsko ribolovnog saveza za održavanje 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak u Gradu Prelogu. Na kandidaturu je pozitivno mišljenje dala i Konfederacija za športski ribolov kao krovna svjetska ribolovna organizacija.

Organizator je obavezan natjecanje organizirati u skladu sa zakonima Republike Hrvatske, što ga upućuje na primjenu Zakona o sportu, Zakona o slatkovodnom ribarstvu, Zakona o javnom okupljanju i Zakona o strancima kao i podzakonskih akata proizašli iz tih zakona.

Stoga je organizator dužan najkasnije sedam dana prije održavanja 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak sukladno Zakonu o javnom okupljanju nadležnoj policijskoj upravi prijaviti održavanje manifestacije. Zakon organizatora također obvezuje na organiziranje redarske službe radi provođenja mjera održavanja reda i mira na prostoru gdje se manifestacija održava, te osobu voditelja javne manifestacije.

Zadaća organizatora je također osigurati potrebnu medicinsku skrb na prostoru održavanja manifestacije, kao i medicinski tim koji će provoditi antidoping kontrolu sudionika natjecanja sukladno pravilima Hrvatskog športsko ribolovnog saveza i Hrvatskog olimpijskog odbora.

S obzirom na to da su na 61. Svjetskom prvenstva u lovu ribe udicom na plovak sudjelovale reprezentacije Austrije, Belgije, Bjelorusije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Češke, Engleske, Finske, Francuske, Irske, Italije, Južnoafričke Republike, Kanarskih otoka, Latvije, Litve, Luksemburga, Mađarske, Makedonije, Nizozemske, Norveške, Njemačke, Poljske, Portugala, Rumunjske, Rusije, San Marina, Slovačke, Slovenije, Srbije, Škotske, Španjolske, Švedske, Švicarske, Ukrajine i Welsa, isti su radi ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj trebali ishoditi odgovarajuće putne isprave, te ovisno iz koje države dolaze ishoditi vizu putem diplomatskih i konzularnih predstavništva Republike Hrvatske sukladno Zakonu o strancima (NN 130/11, 74/13, čl. 6 i 11).

5. Mjere nadzora javne manifestacije

Kako bi se održao potreban red i mir na prostoru na kojem se odvija Svjetsko prvenstvo u lovu ribe udicom na plovak, potrebno je uspostaviti mjere nadzora koje uz organizatora provode i druge javne službe. Organizator natjecanja za provođenje mjera održavanja reda i mira organizira redarsku službu kojom rukovodi voditelj javne manifestacije, sukladno Zakonu o javnom okupljanju (NN 128/99, 150/05, 82/11, 78/12, čl. 26).

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova zaduženi su za održavanje javnog reda i mira te nadzor prometa na prostoru održavanja manifestacije, kao i za kontrolu boravka

stranaca temeljem Zakona o strancima. Medicinski timovi provode mjere pružanja prve pomoći sudionicima i posjetiteljima manifestacije, kao i antidoping kontrolu sudionika natjecanja sukladno pravilima Hrvatskog olimpijskog odbora.

Uspostava reda i mira na prostoru održavanja javne manifestacije važna je jer u protivnom za nastalu štetu počinjenu od strane sudionika javne manifestacije odgovara organizator (Zakon o javnom okupljanju, NN 128/99, 150/05, 82/11, 78/12, čl. 31).

6. Zaključak

Posebnosti organizacije svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak vidljive su kroz primjenu pravnih izvora koji definiraju održavanje takovog sportskog natjecanja u Republici Hrvatskoj. Športski ribolov je specifična grana sportskog natjecanja koja nije definirana isključivo Zakonom o sportu, već je natjecanje u športskom ribolovu opisano i Zakonom u slatkovodnom ribarstvu iz kojeg proizlaze obveze donošenja pravilnika koji reguliraju tu sportsku disciplinu. Športski ribolov nije samo sportska disciplina; on je ujedno i gospodarska djelatnost.

Postupanje organizatora prilikom organizacije 61. Svjetskog prvenstva u lovu ribe udicom na plovak definirano je Zakonom o sportu, Zakonom o slatkovodnom ribarstvu, Zakonom o javnom okupljanju i Zakonom o strancima, kao i podzakonskim aktima proizašlih iz tih zakona, dok su obveze sudionika športsko ribolovnog natjecanja jasno propisane pravilnicima koje donosi Hrvatski športsko ribolovni savez i Hrvatski olimpijski odbor, a koje nisu specifične za organizaciju ostalih međunarodnih sportskih natjecanja.

Literatura

1. Beti, I. i sur. (2013). 100 godina ribolova u Prelogu. Prelog, Športsko ribolovno društvo Glavatica Prelog.
2. Zakon o udrugama, NN 74/14.
3. Zakon o strancima, NN 130/11, 74/13.
4. Zakon o javnom okupljanju, NN 128/99, 150/05, 82/11, 78/12.
5. Zakon o slatkovodnom ribarstvu, NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14.
6. Zakon o sportu, NN 106/01, 07/03, 174/4, 10/05, 14/14.